

مهر و امضا شود!

«احمد شریف پور»

آن مکاتبات و امضاهای دیجیتال، بدون آن مهرهای چاپی روی فرمی دست نویس، بی ارزش هستند.

البته این معضل تنها گریبانگیر مسئولان و اداره‌ها نیست. شاید شما هم مانند من هموطنانی را دیده باشید که پس از پرداخت یک قبض با دستگاه‌های خودپرداز، هنوز اصرار دارند مهر باجه بانک را نیز روی قبض‌هایشان داشته باشند. انگار در این نقش‌ونگارهای جوهری، آرامش خیالی نهفته است که با رکوردهای ثبت شده در هیچ پایگاه داده‌ای تأمین نخواهد شد.

این عدم اطمینان به داده‌های دیجیتال را شاید بتوان در چند عامل جست‌وجو کرد که از آن جمله می‌توان به سهولت دستکاری داده‌های دیجیتال، امکان تکثیر فوری و بدون مجوز آن و عدم نفوذ ابزارها و راهکارهای هویت‌سنجی دیجیتال در جامعه اشاره کرد.

به هر حال، به نظر من پیش از پذیرفتن محصولات جدید و پیش از تلاش برای بهره‌بردن از حداکثر توان و قابلیت‌های فناوری‌های نوین، جامعه ما باید با این عدم اطمینان کنار بیاید و بتواند آن ارزش، اعتبار و ماندگاری را که از ویژگی‌های اصلی اسناد و محتوای دیجیتال است، درک کند. فرقی نمی‌کند که سال ۲۰۱۲ را با یک تبلت با تعداد هسته‌های فراوان و گرافیک خیره‌کننده و حسگرهای متنوع به پایان ببریم یا این‌که با همان تلفن نیمه هوشمندمان بسازیم. مهم‌ترین نکته این است که باید به مرحله‌ای برسیم که ارزش و اعتبار یک پیامک تأیید پرداخت قبض یا ایمیل‌های ارسالی و دریافتی‌مان را درست همانند نمونه‌های فیزیکی‌شان درک کنیم و بدانیم که در آینده‌ای نه چندان دور، بیشتر اشیای فیزیکی زندگی روزمره‌ما، جای خود را به نمونه‌های مجازی در دنیای دیجیتال خواهند داد.

و سیستم اجرای امور دفتری مایه تعجب بود. من باید با فرمی کاغذی که پرکرده بودم، به دبیرخانه مراجعه می‌کردم تا نسخه الکترونیک آن تولید و به چرخه سیستم اسناد الکترونیک سازمان وارد شود. پس از آن فرم من مهر می‌شد و باید آن را با خود به بخش بعدی می‌بردم و منتظر می‌ماندم تا نسخه الکترونیک با چند دقیقه تأخیر (!) به این بخش برسد. پس از رسیدن نسخه الکترونیک، ابتدا فرم من به لحاظ داشتن مهر و امضاهای پیش‌نیاز بررسی و بعد نسخه الکترونیک آن تأیید می‌شد و این تأیید دوباره به صورت مهر و امضایی جدید به فرم کاغذی من هم منتقل می‌شد.

این روال مراجعه با فرم کاغذی، انتظار برای رسیدن نسخه الکترونیک، کنترل مهرهای مرحله‌های قبلی، امضای سند دیجیتال و مهر شدن فرم کاغذی من سه یا چهار بار دیگر تکرار شد تا در نهایت من با فرمی پر از امضا و مهر مسئولان مربوط دوباره به دبیرخانه بازگشتم.

سرانجام پس از بازگشت سند الکترونیک و امضاهای دیجیتالش به دبیرخانه، فرم کاغذی پر از مهر و امضا از من گرفته شد و نامه پایان کار من به صورت رسمی و چاپ شده و تنها با یک مهر سازمان مربوط، به من تحویل داده شد. من حیران مانده بودم که با وجود این سیستم تمام دیجیتال گردش اسناد الکترونیک؛ که به حق در نوع خود یکی از کامل‌ترین نمونه‌ها بود، دیگرچه نیازی به آن فرم کاغذی و مهرهایش وجود داشت که من را به مراجعه به چند بخش مختلف یک ساختمان عریض و طویل مجبور می‌کرد؟ نکته جالب توجه این که این سازمان از نخستین سازمان‌هایی بود که به سیستم‌های بایگانی دیجیتال آن هم یکی از بهترین نمونه‌ها، مجهز شده بود. اما روال کار به شکلی بود که گویی تمام

با آغاز سال نو میلادی، سنت بررسی و معرفی محصولات و رخدادهای برتر سال گذشته و پیش‌بینی محصولات جنجالی سال آینده در همه رسانه‌ها و نشریه‌ها؛ از جمله ماهنامه شبکه، برپا شده و بازار تبلیغات شرکت‌ها برای فروش محصولاتشان به عنوان هدایای سال نو با انواع تخفیف‌ها و شرایط ویژه داغ و داغ‌تر می‌شود.

اما در این مدت ذهن من بیش از این کهنه‌ها و تازه‌ها، درگیر جنبه دیگری از دنیای دیجیتال ما ایرانیان بود. اغلب ابزارها و فناوری‌های دیجیتال با اندک تأخیری به بازارهای ما راه می‌یابند و کاربردهای متنوع و مختلف‌شان با اندکی تغییر یا افراط به زندگی روزمره ما نفوذ می‌کند.

دوربین‌های دیجیتال، تبلت‌ها، گجت‌های بازی و... همه و همه تا حد و اندازه‌ای دنیای دیجیتال ما را دستخوش توسعه و تغییر می‌کنند، اما در این میان جای چیزی خالی به نظر می‌رسد.

ما سال‌ها است صوت را به شکل دیجیتالش مصرف می‌کنیم، تصاویر و فیلم‌های دیجیتال جای خود را کاملاً در دنیای ما باز کرده است و پول و معاملات مالی را نیز تا حدودی به دنیای دیجیتال انتقال داده‌ایم. اما هنوز «ذهن»‌هایمان دیجیتال نشده است و نمی‌توانیم اعتبار و ارزشی را که برای اشیای مادی در نظر می‌گیریم، به محتوای دیجیتال هم نسبت دهیم. هنوز نورون‌های مغز ما آن طور که باید و شاید به اسناد دیجیتال واکنش نشان نمی‌دهند. بگذارید مثالی بزنم. چندی پیش به یکی از سازمان‌های عریض و طویل دولتی مراجعه کردم. برای انجام کار باید فرمی را به سه یا چهار بخش سازمان می‌بردم تا به اصطلاح پاراف و امضا شود. هرچند کار من بدون هیچ مشکلی انجام شد، اما روال گردش کار